

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Radana Malíka v právní věci stěžovatelky **JUDr. I. L.,** za účasti **České správy sociálního zabezpečení** se sídlem v Praze 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2002, č. j. 42 Ca 99/2002 - 20,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2002, č. j. 42 Ca 99/2002 – 20, **se zrušuje** a věc se mu vrací k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Stěžovatelka podala v zákonné lhůtě kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2002, č. j. 42 Ca 99/2002 - 20, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) ze dne 8. 4. 2002, jímž jí od 1. 1. 2002 přiznán starobní důchod ve výši 6.548,- Kč měsíčně s tím, že rok 2001 není v tomto výpočtu hodnocen, protože stěžovatelka nebyla pojištěna. Rozsudek je odůvodněn tak, že ze spisové dokumentace OSSZ Benešov soud zjistil, že stěžovatelka 24. 1. 2002 podala Přehled o příjmech a výdajích osoby samostatně výdělečně činné a o pojistném na sociální zabezpečení za rok 2001. V něm uvedla v bodě 5. průměrný měsíční příjem pro účast na důchodovém pojištění ve výši 3.163,80 Kč. Na str. 4 tohoto přehledu je přihláška k účasti na důchodovém pojištění osob samostatně výdělečně činných na rok 2001. Tato přihláška není podepsána ani datována. Ve vyúčtování plateb za rok 2001 je uvedeno, že pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti v roce 2001 stěžovatelka neplatila. Ve shora uvedeném přehledu za rok 2001 jsou v položkách 6-11 přeškrtané údaje, u všech těchto údajů je však stěžovatelkou podepsaná poznámka, že údaje vlastnoručně upravila. Dále je v této

listině pod bodem 11 vyplněna varianta b), tedy aby přeplatek na pojistném na důchodovém pojištění ve výši 33.283,- Kč byl vrácen na účet stěžovatelky. Na str. 4 uvedené listiny je přihláška k účasti na důchodovém pojištění osob samostatně výdělečně činných na rok 2001, kterou stěžovatelka nepodepsala. Pod přihláškou je silně vytištěné upozornění, že osoba samotně výdělečně činná, která nedosáhla v roce 2001 měsíčního příjmu alespoň 3.300,- Kč, což byl případ stěžovatelky, se musí přihlásit k účasti na důchodovém pojištění. Pokud se takto nepřihlásí, nebude možné pro přiznání nároku na dávku, pro její výši a výplatu, tento rok hodnotit jako dobu pojištění. Soud neuvěřil tvrzení stěžovatelky, že jednala v omylu, protože je zkušená a práva znalá. Pokud řádně nedočetla shora uvedený tiskopis, nelze to přičítat k tíži ČSSZ.

Kasační stížnost stěžovatelka odůvodnila především tím, že se až při jednání u soudu dozvěděla, že měla nepodepsat čtvrtou stranu formuláře „Přehled o příjmech a výdajích osoby samostatně výdělečně činné“ (dále jen „Přehled“) a z tohoto důvodu jí byl snížen starobní důchod, protože tím, že tiskopis nepodepsala, nebyla v roce 2001 pojištěna. Tento Přehled vůbec u soudu neviděla. Domnívá se, že ze strany ČSSZ došlo k manipulaci tohoto Přehledu. Její domněnka se potvrdila, když až v odůvodnění napadeného rozsudku si přečetla, že se měla někde na formuláři podepsat a tento podpis stvrzuje, že nechtěla být v roce 2001 pojištěna. Tím byl porušen čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, neboť došlo k porušení jejího práva vyjádřit se ke všem prováděným důkazům. Příslušná listina jí nebyla ukázána a ona sama si na nic takového, podepsání, či nepodepsání, nevzpomíná. Dále je podle názoru stěžovatelky jednání ČSSZ v rozporu s dobrými mravy, protože jde o velmi citlivou záležitost. Celý průběh jednání, včetně soudního řízení u Krajského soudu v Praze, byl zcela evidentně zaměřen na to, aby byla přenesena pochybení pracovníků ČSSZ v této věci na stěžovatelku. Rozhodnutí ČSSZ je rovněž podle stěžovatelky absolutně neplatné, protože nebyla dodržena forma tohoto právního úkonu, přičemž absolutně neplatný právní úkon nelze zhojit. Odůvodnění napadeného rozsudku se s tímto faktem vypořádává dosti nesrozumitelně.

Nejvyšší správní soud ze soudního spisu zjistil, že stěžovatelka podala dne 10. 5. 2002 opravný prostředek proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 8. 4. 2002, jímž jí byl od 1. 1. 2002 přiznán starobní důchod ve výši 6.548,- Kč měsíčně s tím, že rok 2001 není v tomto výpočtu hodnocen, protože stěžovatelka nebyla pojištěna. V opravném prostředku podaném u Krajského soudu v Praze stěžovatelka popírala, že by v roce 2001 nebyla pojištěna a navrhovala zrušení napadeného rozhodnutí. ČSSZ ve vyjádření k opravnému prostředku uvedla, že ke snížení výše starobního důchodu z původních 7.111,- Kč měsíčně na 6.548,- Kč měsíčně došlo skutečně proto, že stěžovatelka nebyla v roce 2001 pojištěna a tento rok tedy nebyl vůbec hodnocen jako doba pojištění. Krajský soud v Praze nařídil ve věci jednání na 25. 9. 2002 a pokud jde o provedení důkazu listinou (listinami), je v protokolu o jednání pouze uvedeno „Čte se spis OSSZ Benešov“. V něm je, jako jedna z listin, fotokopie Přehledu za rok 2001. Jednání bylo odročeno na 27. 9. 2002 za účelem vyhlášení rozsudku.

Po přezkoumání napadeného rozsudku dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je zčásti důvodná.

Podle čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, každý má mj. právo, aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Podle § 123 občanského soudního řádu, který soud ve správním soudnictví aplikoval do 31. 12. 2002 ve smyslu § 246c o. s. ř., měli účastníci právo vyjádřit se ke všem důkazům, které byly provedeny. Krajský soud tato ustanovení nerespektoval a stěžovatelce neumožnil, aby se k listině, o níž opřel

své rozhodnutí, mohla vyjádřit a vznést případně námitky, které nyní uvádí v kasační stížnosti, resp. z obsahu protokolu není zřejmé, že stěžovatelka tuto možnost měla. Tím byla porušena jedna ze zásad spravedlivého procesu (čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod).

Ostatní body kasační stížnosti podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodné nejsou. Tvrzení o jednání pracovníků ČSSZ v rozporu s dobrými mravy není právně relevantní. Tvrzení o absolutní neplatnosti rozhodnutí ČSSZ, protože nebyla dodržena forma právního úkonu, je omylem stěžovatelky. Z kontextu vyplývá, že stěžovatelka směšuje formu doručení písemnosti (do vlastních rukou) s formou právního úkonu.

Z důvodu výše uvedeného Nejvyšší správní soud napadený rozsudek podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Podle odst. 3 citovaného ustanovení je Krajský soud v Praze v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu a v novém řízení poskytne stěžovatelce možnost se k provedeným důkazům, zejména listině, o níž stěžovatelka tvrdí, že ji neviděla, vyjádřit. Krajský soud v Praze v novém rozhodnutí rozhodne i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. ledna 2004

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu